

Ondersteuningsplan 2018 – 2022

**Samenwerkingsverband
Passend Voortgezet Onderwijs
Zuid-Kennemerland**

**Hoe worden leerlingen nu ondersteund en
hoe gaat dat de komende jaren?**

Inleiding

Dit is het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Zuid-Kennemerland. Wij hopen dat hiermee duidelijk wordt wat wij bieden als het gaat om ondersteuning van leerlingen. Daarbij werken we graag met u samen.

Het samenwerkingsverband

Wij, dat zijn de schoolbesturen en de medewerkers van het Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs in Zuid-Kennemerland. Samen met de scholen maken wij afspraken over welke begeleiding een school biedt. Daarbij richten we ons op leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

Wat is een ondersteuningsplan?

In 2014 is de wet Passend Onderwijs ingegaan. De belangrijkste inhoudelijke uitgangspunten in deze wet, zijn:

- in de regio is er voor iedere leerling die extra ondersteuning nodig heeft een passende plek
- iedere leerling kan haar schoolloopbaan zonder onderbrekingen doorlopen

Dit streven wij na door iedere leerling passende ondersteuning te bieden. Hoe we dat doen en wat we willen verbeteren, staat in dit ondersteuningsplan.

Samenwerken: leerling, ouders en school

Wij willen graag dat iedere leerling de kans krijgt om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen op school. Op het gebied van leren, maar ook emotioneel en lichamelijk. Leerlingen die daar extra hulp bij nodig hebben, ondersteunen wij. Zo maken we kinderen sterk voor een plek in de maatschappij. Heeft uw kind hulp nodig op school? Dan overleggen we altijd met u en uw kind. Samen werken we aan passend onderwijs. Hoe we met u willen samenwerken en wat wij daarbij kunnen bieden, vindt u in dit ondersteuningsplan.

Wilt u nog meer informatie? Vraag dan naar het uitgebreide plan.

Johan Vermeer,

directeur Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Zuid-Kennemerland

Hoofdstuk 1 Passend onderwijs

Passend onderwijs voor ieder kind. Daar hoort passende ondersteuning bij. Elke school in ons samenwerkingsverband biedt basisondersteuning en extra ondersteuning. In principe gebeurt dat op de reguliere ('gewone') school. Maar als het nodig is, kan de leerling naar een speciale school. Het uitgangspunt daarbij is dat iedere leerling zich veilig voelt op school en kan leren.

Basisondersteuning

Basisondersteuning betekent dat:

- scholen samenwerken met ouders. Beide informeren elkaar over zaken rondom de leerling;
- scholen voor een veilige plek zorgen voor leerlingen en medewerkers;
- scholen voor passende methodieken zorgen ter ondersteuning van de leerlingen. Dit kan gaan om leren plannen bijvoorbeeld, maar ook om bepaald gedrag te veranderen, zoals faalangst;
- scholen samenwerken met andere professionals om de leerling te ondersteunen;
- docenten begrijpen dat leerlingen verschillend zijn en op verschillende manieren leren. Zij kunnen hun lessen voor ieder kind leerzaam maken;
- scholen leerlingen helpen leerachterstanden weg te werken;
- bij de overstap naar een andere school, docenten voor een 'warme' overdracht zorgen: Zij geven uitgebreide informatie over de leerling aan de nieuwe school. Zo maakt de leerling een goede start;
- afspraken over ondersteuning en andere relevante zaken, worden bijgehouden in een beveiligd digitaal systeem;
- scholen informatie geven over de toegankelijkheid van het gebouw voor leerlingen met een lichamelijke beperking. Er wordt gekeken of er aangepaste onderwijs programma's mogelijk zijn, bijvoorbeeld een aangepast rooster;
- scholen een protocol hebben voor verpleegkundige en medische handelingen. Daarin staat bijvoorbeeld of een docent medicatie mag geven;

Ook moeten scholen afspraken hebben over:

- omgang met pesten
- aanwezigheid vertrouwenspersonen en veiligheidscoördinator
- het melden van mishandeling en huiselijk geweld
- verzuim
- extra ondersteuning

Actie: Elke school heeft op papier staan wat zij, naast de basisondersteuning, verder biedt. Dit wordt een 'ondersteuningsprofiel' genoemd. Deze profielen zullen overzichtelijk en makkelijk leesbaar worden gemaakt voor ouders. Ook zullen ze binnenkort beter te vinden zijn.

Extra ondersteuning

Extra ondersteuning is er voor leerlingen die meer nodig hebben dan de basisondersteuning biedt. Zo iemand is bijvoorbeeld Mo: Hij heeft veel last van angsten. Hierdoor durft hij niet meer naar school. Daarom worden er afspraken gemaakt om hem te kunnen helpen.

Of Suzanne: Zij heeft veel moeite met veranderingen. Dat is lastig als er bijvoorbeeld een les uitvalt. Daarom krijgt zij extra ondersteuning. Doel is dat zij steeds beter zal leren omgaan met veranderingen.

Voor deze leerlingen wordt door de school een 'ontwikkelingsperspectiefplan' (OPP) gemaakt. In een ontwikkelingsperspectiefplan stelt de school met ouders en leerling, doelen vast: Wat kan de jongere aan het einde van zijn schooltijd? En wat is er nodig om die doelen te behalen? Ouders moeten het eens zijn met de manier waarop die doelen bereikt gaan worden.

De meeste scholen hebben een 'trajectbegeleider.' Deze medewerker geeft de leerling extra ondersteuning bij gedrag of studie.

Arrangementen

Soms heeft een leerling meer specifieke begeleiding nodig. Dat kan door een 'arrangement' te bieden: passende, individuele begeleiding. Zo kan er bijvoorbeeld een bepaald hulpmiddel worden gekocht. Of er wordt een specialist gevraagd die kan helpen bij de begeleiding van een leerling.

Actie: We gaan afspraken maken met de leerplicht, de inspecteur en het ministerie over arrangementen rond:

- thuisonderwijs
- docent op de fiets (een docent van de school komt thuis lesgeven)
- deeltijdonderwijs

Leerwegondersteund onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs (PrO)

Leerlingen met leerachterstanden kunnen naar een vmbo-school of een praktijkschool. Als ze naar een vmbo-school gaan krijgen ze leerwegondersteuning (lwoo). Meestal betekent dat een kleine klas en extra begeleiding, zodat zij het vmbo-diploma kunnen halen. Ze kunnen ook naar

een praktijkschool. Daarvoor gelden wat strengere voorwaarden. Ook daar zijn de klassen klein, maar de lessen zijn meer praktijkgericht. Op een praktijkschool haal je geen diploma, maar een certificaat. Werkgevers weten dan wat je op school geleerd hebt.

Zorgscholen of speciaal onderwijs

Het kan zijn dat de basisondersteuning en de extra ondersteuning op een reguliere school niet genoeg zijn voor een leerling; dan heeft de leerling behoefte aan meer, of andere, begeleiding. Daarom zijn er zorgscholen en scholen voor speciaal onderwijs. Leerlingen met leerachterstanden en emotionele problemen gaan naar een zorgschool. Leerlingen met ingewikkelde gedragsproblemen of zeer kwetsbare leerlingen, gaan naar het voortgezet speciaal onderwijs. Er zijn ook scholen voor speciaal onderwijs voor leerlingen met een ernstige lichamelijke beperking.

Acties:

- *Onze zorgscholen worden goed bezocht. Sommige leerjaren zitten vol. Hierdoor is er niet altijd plek voor leerlingen die van een andere VO-school komen (zijinstromers). We overleggen hierover met deze scholen en hun bestuur. Dat blijven we de komende tijd doen om een oplossing te vinden*
- *Soms gaan leerlingen halverwege een schooljaar van een reguliere school naar het speciaal voortgezet onderwijs. Het samenwerkingsverband geeft de speciale school dan geld voor deze uitbreiding van het aantal leerlingen*

Bovenschoolse voorziening

Soms kunnen leerlingen even niet op hun eigen school terecht. Bijvoorbeeld omdat de leerling erg angstig is, of omdat er een incident is geweest waarbij de veiligheid van leerlingen in gevaar is gekomen. Voor deze jongeren is er het +VO, een bovenschoolse voorziening. Dit is een plek waar zij voor maximaal dertien weken, worden opgevangen. Hierna zijn er vier opties:

- Onderwijs: de leerling gaat terug naar zijn eigen school of een andere
- Arbeid: de leerling krijgt hulp bij het vinden van werk
- Onderwijszorgarrangement: de leerling gaat naar een instelling voor extra behandeling/zorg
- Combinatieperspectief: de jongere wordt begeleid door deskundigen en krijgt, eventueel thuis, onderwijs

Hoofdstuk 2 Samenwerking

Ieder kind heeft behoefte aan onderwijs dat bij haar past. Om dat voor elkaar te krijgen, werken we graag samen met ouders. Maar ook met andere deskundigen zoals:

- basisscholen en scholen na het voortgezet onderwijs
- jeugdhulpverlening
- andere samenwerkingsverbanden.

Van basisschool naar voortgezet onderwijs

In groep 8 van de basisschool, ontvangt iedere leerling een 'brugboek.' Hierin staan alle scholen voor voortgezet onderwijs in de regio Zuid-Kennemerland. Daar staan ook de 'open dagen' van de scholen vermeld. Leerlingen kunnen samen met hun ouders, op zoek naar een passende school. Er zijn vier niveaus:

- praktijkonderwijs (PrO)
- voorbereidend beroepsonderwijs (vmbo) (basis, kader, gemengd en theoretisch)
- hoger algemeen voorbereidend onderwijs (havo)
- voortgezet wetenschappelijk onderwijs (vwo)

In de gemeenten Bloemendaal, Heemstede, Haarlem en Zandvoort worden vaak zoveel leerlingen aangemeld, dat er moet worden geloot. Voor leerlingen die extra begeleiding nodig hebben, wordt overlegd tussen de basisschool en het voortgezet onderwijs. Hierdoor wordt altijd een passende school gevonden.

Overleg tussen basisschool en voortgezet onderwijs

Voor leerlingen die iets extra's nodig hebben, is een 'warme overdracht.' De leerkracht van groep 8 of de intern begeleider belt naar de school voor voortgezet onderwijs. Zo wordt de brugklascoördinator of zorgcoördinator geïnformeerd over de nieuwe leerling. Steeds vaker vult ook de leerling zelf een formulier in: de Eigenwijzer. Op deze manier verwoorden leerlingen zelf wat ze nodig hebben op de nieuwe school.

Als dit niet voldoende is, overlegt de basisschool met ouders. Samen bepalen zij waar het kind behoefte aan heeft. Daarna organiseert de basisschool een overleg met ouders, de nieuwe (VO-)school en de leerling. Zo'n overleg noemt men een MDO: een multidisciplinair overleg. Soms zijn daar ook anderen bij, die betrokken zijn bij de leerling. Bijvoorbeeld een hulpverlener uit de jeugdzorg.

Er bestaan twee soorten overleggen:

- MDO-O: een overleg om de overstap naar een reguliere school zo goed mogelijk te laten verlopen
- MDO-T: een overleg voor een school voor praktijkonderwijs of een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Voor leerlingen die een zogenaamde toelaatbaarheidsverklaring nodig hebben: het moet duidelijk zijn dat zij baat kunnen hebben bij de ondersteuning van een school voor praktijkonderwijs of speciaal onderwijs.

Hoe weten we nu of dit werkt? Dat houden we bij door voor iedere leerling de volgende vragen te beantwoorden:

- Is de leerling goed 'overgedragen'?
- Vond de VO-school dat de leerling echt extra ondersteuning nodig had?
- Waren er leerlingen zonder overdracht/extra ondersteuning, waarbij dat wel belangrijk was geweest?

***Acties:** We willen dat ieder kind een goede start maakt in het voortgezet onderwijs. Om de overstap van de basisschool naar het VO nog beter te laten verlopen, gaan we:*

- *ervoor zorgen dat VO-scholen basisscholen informeren over de leerlingen die bij hen vandaan komen. Na een jaar maar ook na het tweede en derde jaar*
- *leerkrachten van groep 8 en andere betrokken medewerkers van de basisschool, uitleg geven over de overstap naar het VO*
- *We gaan basisscholen helpen duidelijk te krijgen wat een leerling nodig heeft. Samen met de VO-scholen gaan we de basisscholen hier ook daadwerkelijk bij ondersteunen*

Van voortgezet onderwijs naar ...

Na het voortgezet onderwijs, kunnen leerlingen naar:

- middelbaar beroepsonderwijs (mbo)
- hoger beroepsonderwijs (hbo)
- wetenschappelijk onderwijs (wo)
- dagbesteding of een werkplek

In onze regio is één school voor mbo: het ROC Nova College. Scholen voor voortgezet onderwijs werken met deze school samen. Zo kunnen leerlingen succesvol overstappen naar hun nieuwe school. Dit geldt vooral voor de volgende groepen:

- leerlingen die naar het 'vavo' gaan: onderwijs voor volwassenen
- leerlingen die van het vmbo naar het mbo gaan
- leerlingen die uit internationale schakelklassen komen
- leerlingen die veel hulp nodig hebben om aan werk te komen

Actie: Voor een aantal leerlingen is de overstap naar een volgende school moeilijk. Voor hen willen we de overstap makkelijker maken. We gaan overleggen met het mbo over onder andere een goede overdracht: wat heeft de leerling nodig?

Overleg met gemeenten

We overleggen met alle gemeentes in de regio. We doen dit samen met het samenwerkingsverband voor basisonderwijs en het mbo. Er zijn afspraken over leerplicht en over de samenwerking met CJG¹ en GGD². Belangrijk zijn ook de afspraken over het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Tot slot zijn er ook afspraken over vervoer van leerlingen en onderwijshuisvesting. *Acties:*

- *Voor de komende tijd is ons uitgangspunt: Iedereen volgt onderwijs. Daarbij willen we:*
 - *meer samenwerken met jeugdhulpverlening, jeugdarts, leerplichtambtenaar en gemeente*
 - *meer passende arrangementen ontwikkelen. Joost bijvoorbeeld, zit zo met zichzelf in de knoop dat hij niet aan leren toekomt. Jeugdhulp is voor hem op dit moment belangrijker dan onderwijs*
 - *in een stuurgroep (voor voortijdige schoolverlaters) overleggen met de gemeente.*
- *Wij vinden samenwerking met jeugdhulp belangrijk. Elke school heeft daarom een maatschappelijk werker uit hun gemeente nodig, vinden wij. Daardoor kunnen veel problemen worden voorkomen. Dit gaan we overleggen met gemeenten.*
- *Wij vinden samenwerking met het Leerplein belangrijk. Sommige jongeren hebben na hun schooltijd grote moeite een plek op de arbeidsmarkt te vinden. Samen met mbo en Leerplein zoeken we naar (nieuwe) mogelijkheden op deze jongeren een duurzame plaats op de arbeidsmarkt te kunnen geven.*

Meer actiepunten voor samenwerking

Uit dit hoofdstuk blijkt wel hoe belangrijk samenwerking tussen scholen is. Hierdoor hebben steeds meer leerlingen een passende plek op een school. Om van elkaar te kunnen leren, gaan we ervoor zorgen dat schoolmedewerkers van verschillende scholen, elkaar gaan bezoeken. Zo kunnen zij bij elkaar kijken hoe leerlingen worden ondersteund.

¹ CJG = Centrum voor Jeugd en Gezin, een gemeentelijke instelling

² GGD= Gemeentelijke Gezondheids Dienst

Hoofdstuk 3 Specifieke doelgroepen

Elk jaar zijn er leerlingen die van schooltype veranderen ofwel overgeplaatst worden. Meestal gaat dit in goed overleg tussen scholen. Als scholen er samen niet uitkomen, beslist het samenwerkingsverband. Voordat we besluiten, zullen we naar alle betrokkenen luisteren, waaronder natuurlijk de ouders.

Voor een aantal groepen hebben we speciale afspraken gemaakt:

Scholieren die overstappen naar speciaal onderwijs

Als het echt niet lukt op een reguliere school, kan een leerling naar het speciaal onderwijs. Het samenwerkingsverband vraagt advies aan ouders en school. Als speciaal onderwijs dan de beste optie lijkt, geven we een 'toelaatbaarheidsverklaring' (TLV). Overigens gebeurt het ook wel dat ouders en school het niet eens zijn. Uiteindelijk beslist het samenwerkingsverband. Dat proberen we zo zorgvuldig mogelijk te doen.

Actie: Zie hoofdstuk 1 Zorgscholen of speciaal onderwijs.

Diplomagericht speciaal onderwijs

In onze regio kun je binnen het speciaal onderwijs ook een diploma halen op de niveaus vmbo-kader, vmbo-theoretisch en havo. Dit is bedoeld voor leerlingen die leergericht zijn en veel behoefte hebben aan structuur en duidelijkheid, zoals bij autisme of angstklachten. Dat kan op de Vestiging Gunning op de Daaf Gelukschool. Er is ook een vmbo-theoretisch voor leerlingen met complexe ontwikkelingsproblemen (hoofdvestiging Gunningschool).

Actie: We gaan onderzoeken hoe we vwo-onderwijs voor leerlingen met autisme of een verwante stoornis het beste kunnen bieden.

Scholieren die van speciaal naar regulier onderwijs gaan

Soms gaan vso-leerlingen (terug) naar het regulier onderwijs. Zorgvuldigheid is hierbij van groot belang. Daarom wordt er uitgebreid overlegd met alle betrokkenen. Er wordt gekeken of de reguliere school de scholier goed kan ondersteunen, de leerling wordt goed voorbereid en er wordt een proefperiode vastgesteld om te kijken of het lukt op de nieuwe school.

Jongeren in een kwetsbare positie

Sommige jongeren hebben minder kans om een diploma te halen of werk te krijgen.

Bijvoorbeeld door problemen thuis, gedragsproblemen of specifieke leerbehoeften. Voor deze jongeren bestaat de projectgroep 'Arbeidsmarkt Training en Toeleiding Netwerk' (ATTN) In deze groep werken scholen, gemeenten en werkgevers samen om deze groep te helpen.

Actie: Samen met de projectgroep ATTN en een stuurgroep voor 'voortijdige schoolverlaters' gaan we uitzoeken waarom leerlingen uitvallen in de bovenbouw van havo/vwo. Ook gaan we meer aandacht besteden aan de overdracht van leerlingen naar het mbo. Verder wordt het project ATTN voortgezet.

Thuiszitters

Thuiszitters zijn jongeren die zonder geldige reden meer dan vier weken afwezig zijn op school. Over de aanpak van thuiszitters zijn afspraken gemaakt.

Er zijn ook jongeren die thuiszitten vanwege andere omstandigheden, zoals:

- jongeren die lang afwezig zijn wegens geestelijke of lichamelijke ziekte
- jongeren die niet voor een school zijn ingeschreven
- leerlingen met een vrijstelling, bijvoorbeeld 5a of 11g

Ook voor deze jongeren voelen wij ons verantwoordelijk.

Actie: Voor deze groepen gaan we overleggen met anderen om het onderwijs ook voor deze groep passend te maken. Voor leerlingen die lang moeten wachten op een plaats in een zorginstelling, willen we met gemeenten en de leerplichtambtenaar plaatsing bespoedigen.

Voor leerlingen met een vrijstelling gaan we afspraken maken met de leerplichtambtenaar. Met haar zullen we regelmatig bekijken wat de mogelijkheden zijn en of de vrijstelling kan worden gestopt.

Leerlingen tussen vmbo en PrO

Waar past een leerling het best? Een leerling met een leerachterstand en een IQ tot 85 kan zowel op het vmbo als op een school voor praktijkonderwijs, terecht. Het niveau, de schoolgrootte en de vakken verschillen tussen vmbo-scholen en praktijkscholen.

In IJmuiden (gemeente Velsen) zijn in het Tender College zogenaamde schakelklassen voor deze leerlingen. Vanuit de schakelklas kan een leerling naar vmbo of praktijkonderwijs in hetzelfde gebouw.

Actie: We gaan onderzoeken of we in Haarlem schakelklassen kunnen starten.

Hoofdstuk 4 Privacy

Samenwerking vinden we dus belangrijk. Dat heeft als gevolg dat we informatie uitwisselen. Daarbij houden we ons aan een officieel privacyreglement. Dat komt uit de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

Daarnaast hebben we de volgende afspraken:

- Als een leerling extra ondersteuning nodig heeft, heeft de school informatie nodig. Die wordt altijd aan ouders gevraagd, niet aan anderen. Ouders hebben wel informatieplicht zodat scholen aan hun zorgplicht kunnen voldoen
- De data in onze computers zijn beveiligd. Mocht er toch worden ingebroken, dan moeten we dat melden. Ook moeten we weten welke stappen we dan moeten nemen.

Acties:

- *We gaan een algemeen privacybeleid opstellen met extra aandachtspunten*
- *We maken een stappenplan dat we gaan volgen bij een datalek*

Hoofdstuk 5 Klachten

We doen ons uiterste best uw kind zo goed mogelijk te ondersteunen. Maar bent u niet tevreden, meld dit dan direct aan ons. Dat kan op de volgende manieren:

- op school vertellen wat u dwars zit,
- bemiddeling via het Samenwerkingsverband,
- een landelijke onderwijsconsulent inschakelen,
- bezwaar maken bij de geschillencommissie.

Bijgaand schema van Ouders & Onderwijs geeft een overzicht. Informeert u altijd eerst op de eigen school.

Uitgangspunten en tips

Wacht niet te lang

Trek bij zorgen snel aan de bel.

Blijf in gesprek

Leg steeds uit wat je wilt, doet, van plan bent. Een open houding helpt.

Relatie

Hou oog voor je relatie met de partijen waar je het mee moet regelen.

Werk samen

Oplossingen vind je niet alleen en maak je ook niet alleen. Doe dit samen met anderen.

Verwacht veel

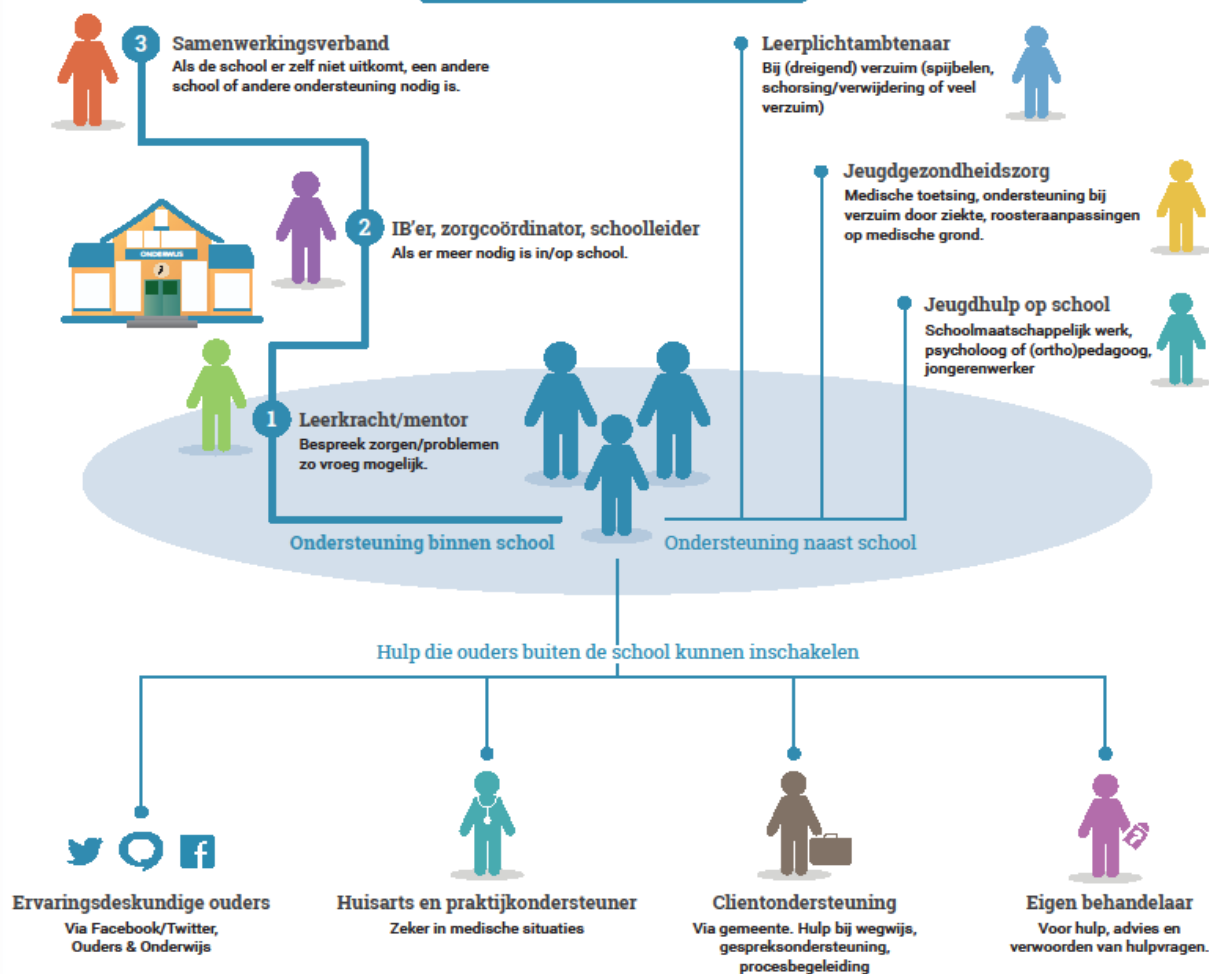
Hoge verwachtingen helpen scholen het maximale te gaan doen.

De vraagbaak van Ouders & Onderwijs biedt informatie en adviseert bij alle stappen:

0800-5010
vraag@oudersonderwijs.nl
www.oudersonderwijs.nl

Het gaat met je kind niet goed op school. Wat nu?

Vind de weg om bij de school en het onderwijs aan de bel te trekken en alle mogelijke hulpbronnen die je kan benutten.

Als je er met school (nog) niet uitkomt:

Onderwijs(zorg)consulenten

Als ouders en school, na contact samenwerkingsverband, er samen niet uitkomen of niet weten hoe onderwijs en/of zorg op school te organiseren.

www.ouderwijsconsulenten.nl

Ziezon

Wanneer er een chronische ziekte is en aanpassingen nodig zijn.

www.ziezon.nl

Centrum voor Consultatie en Expertise

Als er sprake is van ernstige beperking of stoornis en professionals er niet uitkomen waardoor leerling thuiszit (of dreigt te komen thuiszitten).

www.cce.nl

Gedragswerk

Wanneer de samenwerking tussen (onderwijs)partijen niet tot stand komt.

www.gedragswerk.nl

Geschillencommissie/rechter

Bij verschil van mening tussen ouders en school, ongelijke behandeling of het niet nakomen van afspraken

www.geschillenpassendonderwijs.nl
www.ouderwijsgeschillen.nl
www.mensenrechten.nl